

Τα «εργατικά ατυχήματα» είναι δολοφονίες των αφεντικών

Η αναδιάρθρωση της Κυριαρχίας χαρακτηρίζεται από την ένταση της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης. Στην ελληνική πραγματικότητα εξελίσσεται με κεντρικούς πυλώνες, την διείσδυση του ελληνικού κεφαλαίου στα Βαλκάνια και τον «εκσυγχρονισμό» των θεσμικών δομών εξουσίας και εκμετάλλευσης. Οι μαζικές απολύσεις, η διόγκωση του αριθμού των ανέργων και η προλεταριοποίηση μεγάλων κοινωνικών κομματιών είναι το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας.

Μιλάμε ειδικά για τα «εργατικά ατυχήματα» διότι αποτελούν την κορυφή του παγόβουνου των συνθηκών εκμετάλλευσης στους χώρους δουλειάς. Συνθήκων που σήμερα συνοψίζονται στην εντατικοποίηση του ρυθμού παραγωγής, τη σύνδεση μισθού-παραγωγικότητας, την ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, την απελευθέρωση του ωραρίου, την προώθηση της εθελοντικής ή άμισθης εργασίας, τη «μαύρη» (ανασφάλιστη) εργασία, και την προσπάθεια προώθησης του μοντέλου του εξατομικευμένου εργαζόμενου ο οποίος είναι διαθέσιμος σε εικοσιτετράωρη βάση συνεχώς μετακινούμενος και υπό την συνεχή απειλή της ανεργίας.

Αυτό που επιχειρείται από τα πολιτικά και οικονομικά αφεντικά, είναι η αποδόμηση του εργασιακού περιβάλλοντος ετοι όπως είχε διαμορφωθεί μέσα από τον κοινωνικό και ταξικό ανταγωνισμό της προηγούμενης περιόδου και η εγκαθίδρυση ενός νέου εργασιακού καθεστώτος που βρίσκεται σε πλήρη συνάφεια με το Καθεστώς Έκτακτης Ανάγκης, της έντασης της επιτήρησης, του ελέγχου και της καταστολής. Ενός εργασιακού καθεστώτος που διακρίνεται τόσο για την σκλήρυνση των όρων επιβολής όσο και για τον ποιοτικό μετασχηματισμό τους και την προώθηση πιο «ευέλικτων» για το Κεφάλαιο όρων εκμετάλλευσης.

Οι καθημερινές δολοφονίες και τραυματισμοί εργατών που περιγράφονται από τα αφεντικά και τους συνδικαλιστές-συνομιλητές τους με τον όρο «εργατικό ατύχημα», δεν αποτελούν μια ατυχή στιγμή του ωραρίου της εργασίας αλλα μια βασική συνιστώσα της εκμετάλλευσης και καταπίεσης που υφίστανται οι προλετάριοι για την τροφοδότηση του καπιταλιστικού κόσμου, και που φτάνει έως τα ακραία όρια της απώλειας της σωματικής ακεραιότητας και της ίδιας της ζωής. Υπό τον εκβιασμό του διλήμματος της επιβίωσης ή της ανέχειας και εξαθλίωσης, ο εργαζόμενος αναγκάζεται να αναλάβει εργασία που εμπεριέχει στη φύση της το ρίσκο του θανάτου ή του τραυματισμού και της αναπηρίας.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εργασίας μόνο το 2004 καταγράφονται παγκόσμια 2.200.000 θάνατοι εργαζόμενων –κατά 200.000 περισσότεροι από το 2003-, από «επαγγελματικές ασθένειες» και «εργατικά ατυχήματα». Στην ελληνική επικράτεια, στα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς καθημερινά τραυματίζεται ένας εργαζόμενος κάθε 14 λεπτά, ενώ κάθε τρείς ημέρες υπάρχει ένας νεκρός, συμφωνα με τα στοιχεία που δίνει το ΙΚΑ και το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ). Πρόκειται για την επίσημη στατιστική του θανάτου που αναφέρεται σε περιστατικά που έχουν δηλωθεί στις παραπάνω υπηρεσίες χωρίς να περιλαμβάνονται αυτά, που αποσιωπήθηκαν από τους ίδιους τους εργαζόμενους λόγω του φόβου της απόλυσης, αποκρύφησης από τους εργοδότες ή έτσι κι αλλιώς δεν χωρούν στις θεσμικές λίστες της εξουσίας αφού αναφέρονται σε συνθήκες «μαύρης» εργασίας. Εδώ αξίζει να αναφερθεί πως σύμφωνα με το ΙΚΑ «δεν χαρακτηρίζεται σαν εργατικό ατύχημα ο θάνατος ή η αναπηρία που προκλήθηκε από ειδικές συνθήκες εάν η εργασία του ασφαλισμένου, από τη φύση της

παρέχεται με τις δυσμενείς αυτές συνθήκες». Έτσι, το 2001 δηλώθηκαν 188 περιπτώσεις θανατηφόρων ατυχημάτων εργατών, το 2002 153, το 2003 145 και το 2004 127 (σύμφωνα με τα στοιχεία του Σ.Ε.Π.Ε.). Εχει σημασία να τονιστεί ότι μεγάλο ποσοστό των θανάτων εργατών προέρχεται από την εργασία στα τεχνικά έργα και τις κατασκευές ως συνέπεια των ελλειπών ή ανύπαρκτων μέτρων προστασίας (το 20-25% των τραυματισμών και το 45-50% των θανάτων, σύμφωνα με στοιχεία του Τ.Ε.Ε.). «Από τις εκθέσεις αυτοψίας προκύπτει ότι οι πτώσεις, οι ηλεκτροπληξίες και η κακή χρήση μηχανημάτων εξακολουθούν να αποτελούν τις βασικές αιτίες ατυχημάτων, σε συνάρτηση πάντα με τη γενική έλλειψη προληπτικών μέτρων προστασίας.»

Επίσης οι ασθένειες που σχετίζονται με την εργασία, τόσο στις μεγάλες όσο και στις μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις (όπου στην Ελλάδα δουλεύει ο μεγαλύτερος αριθμός των εργαζόμενων), αποτελούν μια διαρκή συνθήκη απειλής στην οποία οφείλεται το σακάτεμα και ο θάνατος πολλών εργαζόμενων, με συνηθέστερες τις μυοσκελετικές παθήσεις, τις επαγγελματικές δερματολογικές παθήσεις, τις πνευμονοπάθειες, την κώφωση, τον επαγγελματικό καρκίνο και τα ψυχολογικά προβλήματα.

Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες ως οι πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες υφίσταναι την πιο σκληρή εκμετάλλευση και καταπίεση. Για τα αφεντικά αποτελούν το αναλώσιμο εργατικό δυναμικό που χρησιμοποιείται στις χειρότερες και πιο επικίνδυνες δουλειές με το μικρότερο δυνατό κόστος. Το 80-90% των εργατών στα ολυμπιακά έργα ήταν μετανάστες (στοιχεία του Συνδικάτου οικοδόμων). Η άγρια εκμετάλλευση και αφαίμαξη των μεταναστών ήταν προϋπόθεση για τον σχεδιασμό και την πραγματοποίηση των «μεγάλων έργων» και της ολυμπιάδας. Στις επίσημες λίστες καταγραφής των θανατηφόρων «εργατικών ατυχημάτων» βρίσκονται τα ονόματα πολλών μεταναστών εργατών. Ενώ αναρίθμητες είναι οι περιπτώσεις θανάτων και τραυματισμών που αποσιωπήθηκαν από το ειδικό καθεστώς καταπίεσης που αντιμετωπίζουν οι ξένοι προλετάριοι: την αντι-μεταναστευτική πολιτική του κράτους και του κεφάλαιου, δηλαδή τις συνθήκες της «μαύρης» εργασίας και της ημιπαρανομίας (χωρίς χαρτιά).

Τα «εργατικά ατυχήματα», είναι τα αναπόφευκτα αποτελέσματα της έντασης της εκμετάλλευσης και της πίεσης για αύξηση της παραγωγικότητας ώστε να περιοριστεί το κόστος και να αυξηθεί η ανταγωνιστηκότητα και η κερδοφορία των αφεντικών. Η προεκλογική εξαγγελία άλλωστε του ΠΑΣΟΚ για μείωση των εργατικών «ατυχημάτων» κατά 20% αποτελεί μια κυνική παραδοχή αυτού ακριβώς του αναπόφευκτου τιμήματος των προλετάριων για την επιβίωση. Το «όραμα» της ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας όπως και η «μεγάλη ιδέα» της ολυμπιάδας δεν θα μπορούσαν να προχωρήσουν χωρίς «θυσίες» (επίσημα οι νεκροί στα ολυμπιακά έργα έφτασαν τους 18).

Παράλληλα, μέσα από το ιδεολόγημα της ανταγωνιστικότητας ως συνθήκη παραγωγής της κοινωνικής ευημερίας, επιχειρείται από τα αφεντικά, η κοινωνική νομιμοποίηση των εγκλημάτων τους και η απόσπαση συναίνεσης. Όσο κι αν για τους προλετάριους, το ιδεολόγημα της ευημερίας δεν αντανακλά τίποτα περισσότερο παρά τους δείκτες της κερδοφορίας των αφεντικών.

Σε αυτή την πραγματικότητα των εκατοντάδων νεκρών στα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς ως «παράπλευρες απώλειες» στα πλαίσια του αδυσώπητου κοινωνικού και ταξικού πολέμου στις καπιταλιστικές μητροπόλεις, οι συνδικαλιστές εργατοπατέρες κατέχουν μια κεντρική θέση για τη χειραγώγηση των κοινωνικών και ταξικών αγώνων. Είναι αυτοί που αποδεχόμενοι το ρόλο που τους παρέχουν τα αφεντικά ως διαμεσολαβητών αναλαμβάνουν την διαχείρηση του «προβλήματος» των «εργατικών

ατυχημάτων», άλλοτε με καταγγελίες και κροκοδείλια δάκρυα και άλλοτε με διάφορες ακίνδυνες όσο και κυνικές προτάσεις όπως η «εισφορά επαγγελματικού κινδύνου» (καταβολή του εργοδότη εισφοράς στον εργαζόμενο ανάλογα με τον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων που συμβαίνουν στην επιχείρηση). Όλοι αυτοί οι «υπερασπιστές» των εργαζόμενων και συνομιλητές των αφεντικών υπονομεύουν τις μορφές του ταξικού αγώνα, τις καταλήψεις εργοστασίων, τις άγριες απεργίες και τις συγκρούσεις εργατών με τις δυνάμεις καταστολής και όταν αυτές πάνε να αναπτυχθούν αυθόρμητα και εκτός των θεσμικών οργάνων σπεύδουν να τις διαλύσουν. Γιατί είναι οι ίδιοι που προωθούν την μισθωτή σκλαβιά ως δικαίωμα και συμπορεύονται με το σύστημα εκμετάλευσης και καταπίεσης που γεννά το θάνατο.

Οι κινητοποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν και ο λόγος που αρθρώθηκε από αναρχικούς, αντιεξουσιαστές και εργάτες ενάντια στα «εργατικά ατυχήματα» την τελευταία περίοδο, αποτελούν ένα ρήγμα στη γενικευμένη σιωπή που τείνει να επιβληθεί από το κράτος, τα αφεντικά και τους συνδικαλιστές συνομιλητές τους απέναντι στις καθημερινές ανθρωποθυσίες στα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς.

Στις 17/9/02 σύντροφοι στη Θεσσαλονίκη αποκλείουν εγκατάσταση της ΔΕΗ, αναρτώντας πανώ και μοιράζοντας προκυρήξεις μετά από τα αλλεπάλληλα εργατικά ατυχήματα στη ΔΕΗ της Μεγαλόμπολης στις 7/9/02 όπου ένας εργάτης σκοτώθηκε και τέσσερεις τραυματίστηκαν, στη Μότορ Όιλ όπου στις 10/9/02 σκοτώθηκαν τρεις εργάτες, και σε οικοδομές όπου στις 10/9/02 σκοτώθηκαν άλλοι τρεις εργάτες.

Στις 3 Απρίλη 2003 μετά από τον θάνατο 6 εργατών στο εργοστάσιο της επιχείρησης Σωληνουργεία ΑΕ στην Κόρινθο, σύντροφοι από την Συνέλευση Αναρχικών στην Αθήνα και άλλοι σύντροφοι από την Πάτρα και την Κόρινθο πραγματοποιούν παρέμβαση στους κεντρικούς δρόμους της Κορίνθου μοιράζοντας κείμενα και γράφοντας συνθήματα, ενώ στη συνέχεια συγκεντρώνονται έξω από το εργοστάσιο γεμίζοντας με συνθήματα την είσοδο.

Στις 9/10/03, μετά τη δολοφονία του Alex Bacί στο ολυμπιακό χωριό, οι εργάτες στο υπό κατασκευή ολυμπιακό κέντρο πυγμαχίας στο Περιστέρι κλείνουν το εργοτάξιο και αναρτούν πανώ στα αλβανικά και τα ελληνικά. Αργότερα συναντιούνται με εργάτες από το ολυμπιακό χωριό και μαζί πραγματοποιούν συγκέντρωση έξω από το υπουργείο εργασίας.

Στις 20/12/03, μια μέρα μετά τον θάνατο του εργάτη Νταλίπ Ντόκα στο ολυμπιακό χωριό τύπου στο Μαρούσι, οι εργάτες κλείνουν το εργοτάξιο. Την ίδια μέρα πραγματοποιείται συγκέντρωση στο σταθμό του ΗΣΑΠ Ν. Ιωνίας και πορεία στο μέγαρο του Αθήνα 2004, μετά από κάλεσμα αριστερών ομάδων εργαζομένων και της Πρωτοβουλίας αναρχικών ενάντια στην ολυμπιάδα.

Στις 12/1/04 πραγματοποιείται συγκέντρωση έξω από το εργοτάξιο της ΑΕΓΕΚ στο Μετρό της Ηλιούπολης, όπου λίγες μέρες πριν είχε σκοτωθεί ο αλβανός εργάτης Μίλο Ζόιτε. Η συγκέντρωση καλέστηκε από την πρωτοβουλία οικοδόμων και συμμετείχαν εργάτες, αναρχικοί, αντιεξουσιαστές και αριστεροί. Στις 10/1 εργάτες είχαν πραγματοποιήσει εξόρμηση στο εργοτάξιο σταματώντας τις εργασίες. Επίσης έγινε συμβολική επίθεση με κόκκινη μπογιά στα γραφεία της ΑΕΓΕΚ.

Στις 14/1 εξαιτίας των «εργατικών ατυχημάτων» οικοδόμοι συγκρούονται με μπάτσους στην Πάτρα και στις 20/1 έξω από το υπουργείο εργασίας.

Στις 15/1/04 μετά από κάλεσμα της «Πρωτοβουλίας εργαζόμενων - ανέργων νοτίων προαστίων» πραγματοποιείται συγκέντρωση στο μετρό της Δάφνης ενάντια στα «εργατικά ατυχήματα».

Στις 17/1/04 στην Πάτρα πραγματοποιείται από αναρχικούς και αντιεξουσιαστές συγκέντρωση αντιπληροφόρησης στην περιοχή όπου πέντε ημέρες πριν ακόμα ένας αλβανός εργάτης είχε σκοτώθει ενώ εργαζόταν σε τεχνικά έργα.

Στις 26/1/04, μετά το θάνατο του 46χρονου ρουμάνου Ντοτρίκα Στυλιάν σε νεοανεγειρόμενο ξενοδοχείο στην πλ. Καραϊσκάκη, η Πρωτοβουλία Οικοδόμων και εργάτες από το συγκεκριμένο έργο κλείνουν τον δρόμο έξω από το εργοτάξιο.

Στις 10/2/04 η συνέλευση αναρχικών – αντιεξουσιαστών Πάτρας καλεί σε πορεία ενάντια στα «εργατικά ατυχήματα».

Στις 25/2/04 πραγματοποιείται πορεία στο υπουργείο εργασίας ενάντια στην ολυμπιάδα και τα «εργατικά ατυχήματα» στην οποία συγκροτείται αναρχικό μπλοκ με πανώ «Η ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ ΧΤΙΖΕΤΑΙ ΑΠ' ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ». Μπροστά από το υπουργείο σύντροφοι ρίχνουν κόκκινη μπογιά επάνω στο κτίριο και χτυπούν με πέτρες την είσοδό του και την αστυνομική φρουρά.

Στις 24/6/04, σε απάντηση για τη δολοφονία του Σωτήρη Σέκα, 51 χρονών από την Αλβανία που σκοτώθηκε στις 20/6 στο ολυμπιακό χωριό όπου δούλευε σαν ηλεκτρολόγος, πραγματοποιείται ωριαίος αποκλεισμός των γραφείων της Ολυμπιάδας στη Θεσσαλονίκη, με τη συμμετοχή 40 αναρχικών – αντιεξουσιαστών από τις καταλήψεις Υφανέτ και Terra Incognitta. Το απόγευμα 20 άτομα καταλαμβάνουν τον ραδιοσταθμό της ΕΤ3 και αποχωρούν όταν διακόπτεται η αναμετάδοση από τον Χορτιάτη.

Παράλληλα οι κινητοποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν από αναρχικούς και αντιεξουσιαστές ενάντια στην Ολυμπιάδα στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις, με παρεμβάσεις, συγκεντρώσεις και πορείες συνέβαλαν καταλυτικά στη σύνδεση των «εργατικών ατυχημάτων» με την ευρύτερα ασφυκτική πραγματικότητα που διαμορφώνουν τα αφεντικά. Με την ένταση της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης, την επίταση του ελέγχου και της καταστολής. Τις τρομοδίκες, τους τρομονόμους, την ηλεκτρονική παρακολούθηση, την αστυνομοκρατία, τις δολοφονίες και τα πογκρόμ μεταναστών. Την προώθηση της ιδεολογικής διαφθοράς μέσα από την καλλιέργεια του εθνικισμού και του πατριωτισμού. Την προσπάθεια καθυπόταξης και στρατιωτικοποίησης της κοινωνίας.

Σύντροφοι από τη συνέλευση για την Αναρχική Πρωτομαγιά